

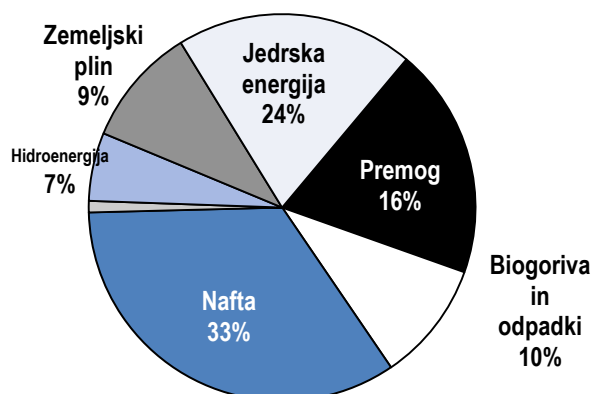
Popis ukrepov podpore fosilnim gorivom: Slovenija

V Popisu ukrepov podpore fosilnim gorivom, ki ga je pripravila OECD, so opredeljeni, navedeni in ocenjeni neposredna proračunska podpora in davčni izdatki za podporo proizvodnji ali porabi fosilnih goriv v državah OECD ter šestih večjih partnerskih gospodarstvih (Brazilije, Ljudske republike Kitajske, Indije, Indonezije, Ruske federacije in Južne Afrike).

Energetski viri in struktura trga

Slovenija ni posebej bogata s fosilnimi gorivi. Uvozi vso svojo nafto in zemeljski plin. Slednjega kupi na podlagi dolgoročnih pogodb in središč za trgovanje v Avstriji in Italiji. Domači viri energije, to so premog, jedrska energija, hidroenergija in obnovljivi viri energije, zadovoljijo malce več kot polovico potrebe po energiji, ki jo ima Slovenija. Leta 2014 je bilo 22% vse električne energije v Sloveniji pridobljenih iz domačega lignita, ki ga trenutno pridobivajo v Premogovniku Velenje, več kot trem četrtinam povpraševanja po premogu pa je zadostila domača proizvodnja. Ta premog ima zelo nizko kalorično vrednost ter vsebuje visoke ravni žvepla in pepela.

Skupna oskrba s primarno energijo v letu 2014

Source: IEA

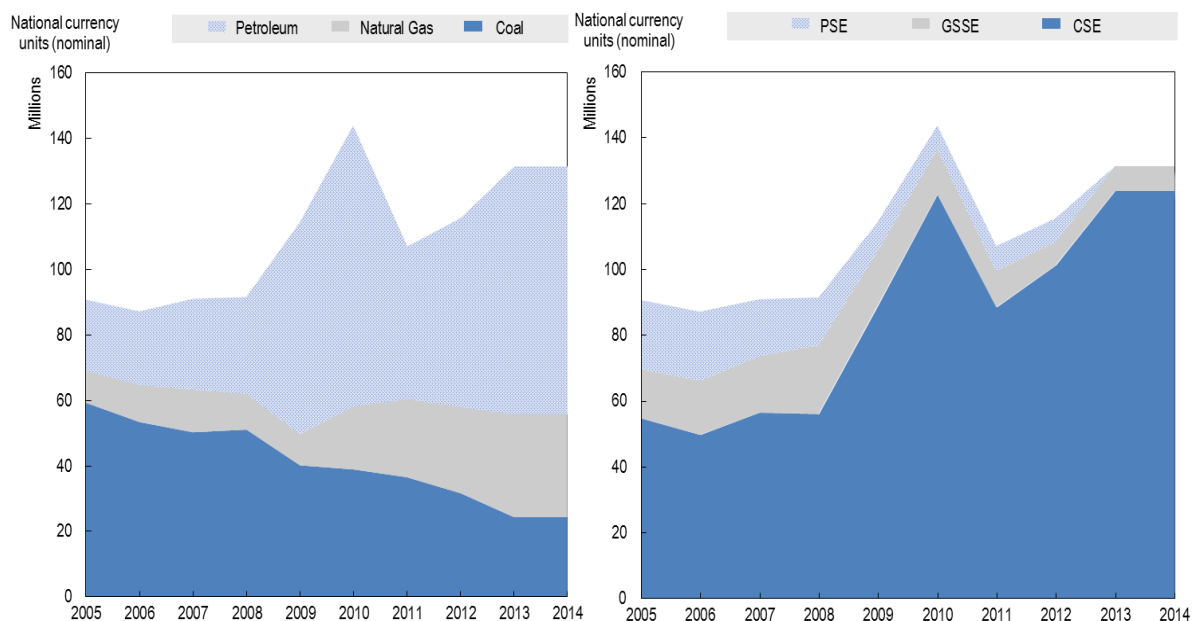
V letu 2014 sta bila glavna vira proizvodnje električne energije jedrska energija in hidroelektrična energija (vsaka predstavlja približno 36 % proizvodnje električne energije). Glavne elektrarne v Sloveniji so Jedrska elektrarna Krško, Termoelektrarna Šoštanj in Dravske elektrarne. Te elektrarne so bodisi v popolni ali večinski državni lasti. Elektrodistribucijski sistem v Sloveniji je v lasti petih distribucijskih družb, ki so prav tako večinoma v državni lasti. Državni SODO je upravljavec elektrodistribucijskega sistema, prav tako državni Elektro Slovenija (ELES) pa oddaja vso električno energijo, ki so jo proizvedle družbe za proizvodnjo energije. Električno energijo končnim porabnikom dobavlja sedem dobaviteljev, z njo pa trgujeta dve domači družbi, tj. HSE in GEN-I. Še ena družba v državni lasti, Borzen, deluje kot operator trga z električno energijo, pri čemer je 60 družb registriranih kot udeleženci na trgu v Sloveniji. Nastopa tudi operator energetske borze, BSP, ki je v lasti družbe ELES in Borzen.

Okvir za energetski trg v Sloveniji vzpostavlja Energetski zakon iz leta 2014. Nacionalni energetski program (NEP), sprejet aprila 2004, določa glavne cilje energetske politike, kot sta diverzifikacija virov energije in zagotavljanje zanesljivosti in kakovosti oskrbe z električno energijo. Slovenija je leta 2008 sprejela Akcijski načrt za energetsko učinkovitost, leta 2010 pa Nacionalni akcijski načrt za obnovljive vire energije. Oba načrta sodita v okvir energetske politike EU.

Cene energije in davki

Konkurenco na energetskem trgu nadzira nacionalni regulator energetskega trga, Agencija za energijo. Leta 2001 je bil trg z električno energijo odprt za podjetja, nato pa leta 2007 še za gospodinjstva, kar pomeni, da lahko trenutno vsi porabniki izberejo svojega ponudnika električne energije. Poleg DDV, so vsi produkti fosilnih goriv obdavčeni s trošarinami in davkom na ogljikov dioksid.

Skupna podpora fosilnim gorivom v Sloveniji po vrsti goriva (levo) in kazalniku podpore (desno)

Opomba: CSE = Ocena podpore za porabnike; PSE = Ocena podpore za proizvajalce; GSSE = Ocena podpore splošnim storitvam

Nedavni razvoj dogodkov in trendi s področja podpore

Večina podpore za fosilna goriva v Sloveniji je v obliki potrošniške podpore končnim uporabnikom in industriji. Vračilo trošarine za dizelsko gorivo v komercialnem prevozu predstavlja znaten delež podpore in se od leta 2011, ko je močno padel, povečuje. Leta 2012 je prenehala veljati podpora za tržno ceno premoga, ki je bila glavna vrsta podpore za proizvajalce. To je tudi privedlo do upada podpore premogu in skoraj popolne odprave podpore za proizvajalce. Slovenija spodbuja uporabo zemeljskega plina v kogeneracijskih elektrarnah (SPTE) prek zagotovljenih odkupnih cen, kar pojasnjuje naraščajočo podporo zemeljskemu plinu. S spodbujanjem uporabe zemeljskega plina in zmanjševanjem neposredne podpore za premog proizvajalcem želi Slovenija v skladu z Energetskim zakonom iz leta 2014 diverzificirati svoje vire energije.

Primeri ukrepov

Oprostitev plačila trošarine za nekatere uporabe energentov (1999–)

Energenti so oproščeni plačila trošarine, če se uporabljajo za določene namene, kot so proizvodnja električne energije, proizvodnja produktov brez trošarin ali drugih energentov.

Davčne ugodnosti za mineralna olja (2001–)

Za dizelsko gorivo, ki se uporablja v komercialne namene, je mogoče zaprositi za vračilo do 330 EUR na 1000 litrov, kar je v skladu z najnižjim zneskom, ki ga je določila EU v 7. členu Direktive za obdavčitev energentov.